

FISR2

STRUCTURAL REFORMS BETTER INTEGRATED
WITHIN FISCAL FRAMEWORKS

**PRAĆENJE REALIZACIJE
STRUKTURNIH REFORMI
PREDSTAVLJENIH U ERP-U**

- KLJUČNI POKAZATELJI UČINKA -

EKSPERTI CEF-A

OKTOBAR 2022.

Struktura prezentacije

- Značaj i relevantnost ključnih pokazatelja učinka (KPU) za pripremu i praćenje realizacije strukturnih reformi (SR)
- Teorijski okvir za KPU
- Zahtevi iz Smjernica Evropske komisije (EK)
- Preporuke za pokazatelje
- Praktični primjeri KPU iz ERP-ova

Praćenje realizacije SR

- Kvalitativan i kvantitativan pregled ostvarenih rezultata za svaku godinu realizacije jedne mjere SR
- Dva aspekta: prepoznavanje i ostvarivanje KPU i pitanja vezanih za finansiranje (izvora finansiranja, razlike između planiranih i ostvarenih troškova, dostupnosti sredstava i njihovog vremenskog okvira itd)
- Za potrebe praćenja se mogu izraditi, osmisliti i analizirati različite vrste KPU
- Osmišljavanje KPU nije samo sebi cilj: ako se pravilno izrade, KPU mogu biti od velike pomoći za ocjenu realizacije aktivnosti SR i stepena ostvarenosti očekivanih rezultata
- Važno je pravilno osmisliti KPU, ali i imati adekvatan broj tih pokazatelja

Postojeći teorijski okvir za KPU

Alat OECD-a za praćenje realizacije ERP-a ([OECD ERP Monitoring Tool](#)) putem KPU pruža:

- Smjernice i primjere za praćenje napretka u realizaciji SR sa protokom vremena
- Smjernice o mjerenju neposrednih rezultata i ishoda realizovanih reformi
- Razlika između dvije vrste KPU:
 1. Kvantitativni pokazatelji
 2. Kvalitativni pokazatelji

Postojeći teorijski okvir za KPU

- ***Kvantitativni pokazatelji*** ukazuju na neposredne rezultate u brojkama ili ilustruju određenu promjenu – ishod – koja se neposredno odnosi na preduzete radnje
- ***Kvalitativni pokazatelji*** pružaju informacije o percepciji iskustva vezanog za reformu, najčešće na osnovu nalaza anketa ili drugih kvalitativnih informacija prikupljenih od krajnjih korisnika

Postojeći teorijski okvir za KPU

U zavisnosti od svoje svrhe, pokazatelji mogu biti:

- ***Pokazatelji procesa***, kojima se prati proces realizacije jedne mjere, (primjer: status reforme iz godine u godinu)
- ***Pokazatelji rezultata***, kojima se prate neposredni rezultati i ishodi jedne mjere
- ***Pokazatelji uticaja***, kojima se ocjenjuje ekonomski uticaj reforme na makroekonomske pokazatelje

Zahtjevi ERP-a u pogledu pokazatelja

- ***Pokazatelji procesa:*** nisu neophodni; o realizaciji aktivnosti se izvještava putem Tabele 11 u prilogu ERP-a, uz numeričke ocjene za napredak u pogledu sprovođenja mjera
- ***Pokazatelji rezultata:*** neophodni su kao dio opisa mjera SR – njih je potrebno razmatrati
- ***Pokazatelji uticaja:*** nisu neophodni, ali pojedini makroekonomski, fiskalni i socijalni pokazatelji iz tabele u prilogu mogu se smatrati pokazateljima uticaja

Preporuke za definisanje pokazatelja rezultata mjera SR

- Osmišljavanje i **definisanje pokazatelja rezultata** trebalo bi da **se zasniva na utvrđenom cilju mjere, njenom opisu, planiranim aktivnostima, rokovima realizacije i cjelokupnoj procjeni njenog ekonomskog uticaja**, s obzirom da ne postoji jedinstven recept ili spisak sa koga se može birati
- Pokazatelji rezultata bi trebalo da se definišu za svaku mjeru, a ne za planirane aktivnosti
- Pokazatelji rezultata se mogu odnositi na neposredne i posredne (šire) efekte mjere. Potrebno je više vremena da se pokažu posredni rezultati.
- Optimalni broj pokazatelja trebalo bi da bude 2 do 3 po mjeri SR

Preporuke za pokazatelje rezultata mjera SR

- Polaznu (baznu) godinu za pokazatelj treba definisati kao godinu prije uključivanja mjere u ERP, dok bi ciljna godina mogla da bude nakon trogodišnjeg planskog perioda (primjer: za reforme u oblasti obrazovanja)
- Izbor pokazatelja rezultata trebalo bi da se zasniva na smislenom rezonovanju kako bi se osiguralo da sve bitne informacije budu obuhvaćene i da su uključeni svi relevantni akteri
- Ako postoje blisko povezane mjere – u istoj ili različitim oblastima – za praćenje njihove realizacije može se koristiti isti pokazatelj

Praktični primjeri nedovoljno jasno definisanih KPU iz ERP-ova

Mjera iz ERP-a: Podsticanje obnovljivih izvora energije i unapređenja energetske efikasnosti (pokazatelj ishoda)

Pokazatelj	Polazna vrijednost (2021)	Međucilj (2022)	Cilj (2023)
Procenat električne energije proizveden putem solarnih ćelija i vjetroelektrana	4%	40%	81%
Ušteda energije kroz mjere (pilot-projekte) u sektoru energetske efikasnosti	30%	60%	100%
Izveštaji procjena energetske efikasnosti / energetska ocjena objekta	2%	20%	50%

Praktični primjeri nedovoljno jasno definisanih KPU iz ERP-ova

Mjera iz ERP-a: Unapređenje upravljanja prostornim razvojem putem digitalne platforme „e-Prostor“ (pokazatelji rezultata i ishoda)

Pokazatelj	Polazna vrijednost (2021)	Međucilj (2022)	Cilj (2023)
Formirana digitalna baza podataka sa prostornim i urbanističkim planovima	0 (2020)	Podaci o prostornim i urbanističkim planovima za pilot-područja uneseni u digitalnu bazu podataka (2022)	Podaci o većini prostornih i urbanističkih planova uneseni u digitalnu bazu podataka (2023)
Broj dana potrebnih za izdavanje lokacijskih uslova	33 dana (2020)	25 dana (2022)	/
Broj dana potrebnih za izdavanje građevinske dozvole	11 dana (2020)	/	6 dana (2023)

Praktični primjeri nedovoljno jasno definisanih KPU iz ERP-ova

Mjera iz ERP-a: Povećanje efikasnosti tržišta rada i institucionalno jačanje Zavoda za zapošljavanje putem unapređenja usluga korisnicima (pokazatelji rezultata)

Pokazatelj	Polazna vrijednost (2021)	Međucilj (2022)	Cilj (2023)
Ukupan broj aktivnih tražilaca posla	75.000	73000	71000
Broj radnika koji su prošli na Programu socijalnog zbrinjavanja	2000	2200	1500
Broj korisnika prava na novčanu naknadu	4200	4100	4100

Praktični primjeri jasno definisanih KPU iz ERP-ova

Mjera iz ERP-a: Jačanje sistema za socijalnu inkluziju osjetljivih kategorija građana

<u>Pokazatelj</u>	<u>Polazna vrijednost</u> <u>(2018)</u>	<u>Međucilj</u> <u>(2022)</u>	<u>Cilj</u> <u>(2023)</u>
Stopa rizika od siromaštva	21,9%	16,9%	16,5%
% građana (0-59) koji žive u domaćinstvima veoma niskog intenziteta rada	16,4%	15,3%	15,1%
% korisnika socijalnih davanja / novčane socijalne pomoći koji nađu posao nakon prestanka pružanja usluga i aktivnih mjera tržišta rada	0%	25%	25%
% lica koja žive u uslovima teške materijalne deprivacije	30,5%	-	28%
Broj licenciranih pružalaca usluga (po vrsti usluge, kod kuće, u zajednici, vanporodična njega)	0	40	50

Detaljnije informacije o postojećem teorijskom okviru, praktičnim iskustvima državnih službenika u pogledu izrade i primjene KPU i potrebama zemalja korisnica ovog programa za novim znanjima mogu se naći na sljedećim adresama:

https://www.cef-see.org/assets/files/Case%20Study_Monitoring%20the%20Implementation%20of%20SR_web_spread%20.pdf

https://www.cef-see.org/mnt/webdata/static/fisr/2022_Survey%20on%20KPIs%20and%20Monitoring%20SRs-Analyis_Sustarsic_Rancic.pdf